

Aalt Dijkhuizen bij opening academisch jaar:

Aalt Dijkhuizen:
"Geen andere keuze dan de productiviteit te verhogen en de efficiency te verbeteren."

'Intensieve landbouw blijft noodzakelijk'

Tekst: Tom van der Meer | Foto's: Bart de Gouw

"Alleen met intensieve landbouw kan de groeiende wereldbevolking worden gevoed en het milieu worden gespaard." Aalt Dijkhuizen, voorzitter van de Raad van Bestuur van Wageningen UR, gooide de knuppel in het hoenderhok tijdens de opening van het academisch jaar.

Meer studenten

Wageningen zag dit academische jaar het aantal studenten voor de Bachelor-opleidingen (BSc) met tien procent toenemen en voor de masteropleidingen (MSc) met zeven procent. Veel van de nieuwe studenten komen uit het buitenland. Bij Van Hall Larenstein nam het aantal studenten met twee procent toe.

Het is het laatste jaar dat Van Hall Larenstein nog meedoet onder de paraplu van Wageningen UR. Medewerkers van de hogeschool zien namelijk onvoldoende meerwaarde en gaan voortaan hun eigen weg. Van Hall Larenstein werd in 2004 onderdeel van Wageningen UR.

"De wereldwijde vraag naar voedsel neemt toe en de voedselproductie stijgt niet sterk genoeg om de vraag bij te benen. We hebben daarom geen andere keuze dan de productiviteit te verhogen en de efficiency te verbeteren", stelde Dijkhuizen op 3 september in Wageningen. "Juist daarin zijn wij in Nederland goed. En juist daarom is daar vraag naar, van China tot Chili en van Oost-Europa tot Zuidoost-Azië.

De visie van Dijkhuizen op intensieve landbouw leidde al voor de opening van het academisch jaar tot discussie. In dagblad Trouw had de bestuursvoorzitter namelijk aan de

vooravond ervan al uitspraken gedaan over biologische veehouderij. "Het is goed voor het dierenwelzijn, maar vraagt meer grond en grondstoffen en vergroot daarmee de uitstoot van broeikasgassen. Niet echt groen dus." Woordvoester Hanneke van Ormondt van Wakker Dier bestreed dat in de Gelderland. "Het is onzin dat de veehouderij nog intensiever moet worden en dat boeren elders in de wereld het Nederlandse voorbeeld moeten volgen om het wereldvoedselprobleem op te lossen. Nederland is het meest veedichte land ter wereld en dus het slechtste voorbeeld."

Meerdere opties

Ook binnen de eigen universiteit kreeg hij kritiek. "In het landbouwdebat worden verschillende wenselijke ontwikkelingsrichtingen genoemd. Dijkhuizen noemt de intensieve landbouw als de enige ware",

stelde Jan Douwe van der Ploeg, hoogleraar plattelandssociologie. "In Wageningen zijn ook andere geluiden over duurzaamheid te horen dan dat van Dijkhuizen", zei Paul Struik, hoogleraar gewasfysiologie in Trouw. "Ik, en vele collega's met mij, zouden graag zien dat de voorzitter van een pluriforme universiteit zich genuanceerder uitdrukt." De toespraak die Dijkhuizen hield, was voor enkele tientallen studenten aanleiding om een protestactie te houden bij de universiteit. Ook zij vonden het onterecht dat de bestuursvoorzitter maar één alternatief naar buiten bracht, terwijl Wageningen UR zelf juist onderwijst in meerdere opties. Zij noemden het wereldwijde voedselprobleem niet zozeer een productieprobleem maar veel meer een probleem van distributie en logistiek om de hoeveelheid voedsel op die plekken te krijgen waar die het meeste nodig is.

Tegenstrijdigheid

Ellis Rubinstein, president en CEO van de New York Academy of Sciences, ging in op deze ongelijke verdeling. Hij sprak van de tegenstrijdigheid in de wereldwijde voedselvoorziening: aan de ene kant ondervoeding en honger en aan de andere kant overgewicht en obesitas. "Mensen die op jonge leeftijd te maken hadden met ondervoeding, blijven daar hun verdere leven problemen van ondervinden. Tegelijkertijd neemt obesitas toe, met name ook in zich ontwikkelende landen." Het aantal mensen in de wereld met overgewicht is sinds 1980 verdubbeld. "In de Verenigde Staten zal, als er niets gebeurt, in 2050 de helft van de bevolking obees zijn." Hij sprak van een complex probleem dat niet door individuele samenlevingen is op te lossen. Hij pleitte dan ook voor voortgaande publiek-private partnerships in de wereld en voor samenwerking en kennisuitwisseling. Hij noemde het Nederlandse Top Institute Food and Nutrition een rolmodel voor de wereld.

Oplossingen vinden

Rubinstein sprak tevens over het recente initiatief van de Verenigde Naties, met de naam Sustainable Development Solutions Network (SDSN). Dit wereldwijde netwerk

van onderzoekscentra en universiteiten moet oplossingen bieden voor urgente wereldproblemen. Samen met bedrijven, maatschappelijke organisaties en VN-organisaties worden de beste wegen gezocht naar duurzame ontwikkeling, om deze initiatieven vervolgens te delen. "Kennisinstellingen als Columbia en Wageningen moeten dit doen. Dus ik wil iedereen aanmoedigen hieraan mee te doen." De wereld vraagt om meer voedsel, vooral dierlijke eiwitten", stelde Martin Scholten, directeur Animal Sciences Group en onderzoeksinstituut Imares van Wageningen UR. Hij ziet in de veeteelt een belangrijke rol weggelegd voor verduurzaming, animal welfare en animal care. Scholten refereerde hierbij aan de Commissie van Doorn en haar vorig jaar uitgebrachte rapport 'Al het vlees duurzaam; de doorbraak naar een gezonde, veilige en gewaardeerde veehouderij in 2020'. Verder gaf Scholten aan dat eerder op de dag, tijdens het symposium 'Livestock Farming with Care', het initiatief Breed4Food (zie kader) is gelanceerd. "De uitdaging is: doe meer met minder", zei Loek Hermans, voorzitter van Greenport Holland, de koepel van tuinbouwbedrijven.

Breed4Food

CRV (rundvee), Hendrix Genetics (pluimvee en varkens), Topigs (varkens) en Cobb Europe hebben met de Animal Sciences Group van Wageningen UR en het ministerie van EL&I een intentieverklaring ondertekend om de positie van Nederland als innovatief fokkerijland te versterken. In de publiek-private samenwerking van innovatieprogramma Breed4Food bundelen de vier bedrijven hun R&D-activiteiten. Voorafgaand aan de opening van het academisch jaar werd het symposium Livestock Farming with Care gehouden, met onder meer presentaties over genomics om hulpbronnen efficiënter te gebruiken (Breed4Food), nieuwe inzichten om het gebruik van antibiotica te verminderen (1Health4Food) en customized nutrition in diervoeder (Feed4Foodure).

"Meer opbrengst met minder ruimte, minder energie en minder uitstoot. De glastuinbouw kan hier oplossingen voor aandragen. Ik ben optimistisch. Er was nog nooit zoveel interesse in kennis en kunde van de glastuinbouw vanuit het buitenland." Hermans ging in op de trend local for local, vanuit Brazilië, Rusland, India en China, met productiecentra verder weg van Nederland. "Leg niet alleen de focus op export, maar meer op joint ventures, óók in de zich ontwikkelende landen." ■

Ellis Rubinstein: "In de Verenigde Staten zal, als er niets gebeurt, in 2050 de helft van de bevolking obees zijn."